

Pentru că a predicat Evanghelia la neamuri, a fost numit și Apostolul Neamurilor. A scris 14 epistole către diferite Biserici și persoane. A suferit prin decapitare, moarte martirică la Roma, în același an cu Sfântul Petru, adică la anul 64 după Hristos.

(Sinaxar)

”Și urma sa a rămas asupra țării ca o pecete asupra unui hrisov...”

Apărător neînfricat al dreptei credințe și al patriei străbune ocrotitor, mare ctitor de lăcașuri sfinte, Ștefane Voievod, roagă-L pe Hristos, Dumnezeu, să ne izbăvească din nevoi și din necazuri.

(Troparul Sfântului Voievod Ștefan cel Mare, glasul 1)

Între Ștefan cel Mare și Moldova este o legătură pe care studiile istorice n-au adâncit-o îndeajuns. Dacă o personalitate a fost vreodată reprezentativă pentru țară, atunci, desigur, Ștefan a fost aceea.

Moldova, între marile provincii cu caracter sufletesc deosebitor, care toate laolaltă formează unitatea neamului, e țara în care înțelepciunea predomină asupra voinței. E țara oamenilor prudenți, care a dat pe cei mai mari bărbați de geniu, dar prea puțini aventurieri. Spirite critice și creatoare, moldovenii au dat pe Eminescu, pe când muntenii pe Tudor Vladimirescu răsculatul și pe Mihai cuceritorul. E o dragoste adâncă a pământului, a omului statornic și socotit, la răzeșul moldovean, ca și la boierul de viță veche.

Ștefan cel Mare a fost toate acestea.

El n-a pornit peste Dunăre și peste munți să cucerească țări străine, s-a folosit la maxim de putințele ce i le da pământul țării sale, mai ales codrii.

Spirit creator, a colonizat și a întărit, a știut să surprindă pe dușman cu mișcări iscusite, a fost un diplomat genial. Era omul pământului și al neamului său. Mai mult decât toate, Ștefan a știut să se mențină, să reziste timp îndelungat cu tărie, cu șiretenie, cu înțelepciune.

În figura lui Ștefan e ceva din destinul de totdeauna al neamului nostru. Destin de apărare: santinelă înaintată a civilizației spre stepele barbare, la marginea Europei, am apărât această civilizație veacuri de-a rândul. Cel mai însemnat apărător român al Europei a fost, desigur, Ștefan.

Rolul său istoric trece, astfel, peste importanța unei personalități, el devine un instrument al istoriei, un simbol al destinului, urmat de noi în toate veacurile. N-a fost un cuceritor.

Lupta lui a fost luptă defensivă de rezistență. Apărarea aceasta, adesea anonimă, vitejia românească care stă în menținere pe loc, în răbdare înfiptă în solul strămoșesc, e personificată în Ștefan.

Și prin altă latură a politicii lui, Ștefan este pe linia destinului românesc: apărarea culturii ortodoxe. Legătura lui cu Biserica, alianța cu casele domnitoare ortodoxe, sprijinul dat marii republici drept-credincioase de la Sfântul Munte, aplecat sub viforul păgân, anunță pe un Neagoe și pe un Brâncoveanu.

Destinul nostru a fost și acesta: noi am salvat și am ținut prin cultura și sprijinul nostru, cultura Răsăritului și avem s-o mai ținem și în viitor, căci rolul nostru istoric nu s-a terminat în acest colț al lumii. Destinul unui neam este, de obicei, împlinit de mari forțe anonime și rareori de mari personalități care-l întruchipează: una din ele este Ștefan cel Mare, omul din Moldova.

Nu știu dacă se poate vorbi și de influența inversă, a personalităților asupra sufletului popular. Dacă Ștefan a crescut în Moldova, credem, totuși, că și el și-a lăsat urma asupra țării.

Cântecele, legendele, proverbele vorbesc și azi de dânsul.